

Ima li nade za Crkvu?

Razgovor s kardinalom Martinijem

Njemačka verzija: P. Georg Sporschill DI i Federica Radice Fossati Confalonieri
Milano, 8. kolovoza 2012.

Kako gledate na stanje u Crkvi?

Crkva je umorna u zemljama blagostanja Europe i Amerike. Naša je kultura stara, crkve su velike, kuće prazne, organizacija se umnožava, naši su obredi i ruho raskošni. Međutim, izražava li sve to ono što mi danas jesmo? Služe li kulturna dobra, koja moramo njegovati, navještaju i ljudima? Ili nam uzimaju toliko naših snaga tako da smo nepokretni kad nas pritisne nedaća?

Bogatstvo nas opterećuje. Slični smo bogatom mladiću, koji je tužan otišao kad ga je Isus htio pridobiti za suradnju. Znam da ne možemo lako sve napustiti. Ipak mogli bismo barem tražiti ljude koji su slobodni i blizu čovjeku. Kao što su bili nadbiskup Romero i isusovački mučenici u El Salvadoru. Gdje su kod nas junaci na koje bismo se mogli ugledati. Takve ne treba nipošto sprječavati ograničenjima institucije.

Tko može danas pomoći Crkvi?

Pater Rahner je rado upotrebljavao sliku žeravice ispod pepela. Vidim puno pepela koji u Crkvi prekriva žeravicu da me katkada spopadne beznađe. Kako možemo osloboditi žeravicu od pepela da ljubav ponovno počne gorjeti? Ponajprije moramo otkriti gdje je žeravica. Gdje su pojedinci, spremni pomagati kao milosrdni Samaritanac? Koji imaju pouzdanja kao poganski satnik? Koji su oduševljeni kao Ivan Krstitelj? Odvažni za novo kao Pavao? Vjerni kao Marija Magdalena?

Preporučujem papi i biskupima da u svoja tijela upravljanja uzmu dvanaest neobičnih ljudi. Ljudi, koji su uz siromahe, koji uza se imaju mlade i eksperimentiraju. Potrebno je iskreno sučeljavanje s ljudima koji gore, da Duh može puhati.

Koji lijek preporučujete protiv umornosti?

Ima u kršćanstvu ljekovitih sredstava koja nikada ne gube svoju djelotvornost. Preporučujem tri jaka lijeka.

Prvo je obraćenje. Crkva – počevši od pape i biskupa - mora priznati svoje pogreške i poći radikalnim putem promjene. Skandali oko zlostavljanja djece prisiljavaju nas da učinimo korake obraćenja.

Pitanje seksualnosti i svih tema koje se tiču tijela primjer su za to. Ona su važna svakome čovjeku, katkada možda i prevažna. Primjećujemo li da li ljudi još slušaju glas Crkve o seksualnom moralu? Je li Crkva tu vjerodostojna sugovornica ili samo karikatura u medijima?

Drugo je Riječ Božja. Drugi je vatikanski sabor katolicima ponovno dao Bibliju u ruku. No mogu li oni razumjeti Sveto pismo? Kako će katolici pronaći samosvjesno ophođenje s Riječju Božjom? Samo onaj tko tu riječ primi u svoje srce, može sudjelovati u novom buđenju Crkve i u osobnim pitanjima donositi dobre odluke.

Riječ je Božja jednostavna i traži kao partnera srce koje sluša. Zato je potrebna šutnja, slušanje, učenje, valja pitati i čekati ako je ne mogu razumjeti. Ni kler ni crkveno pravo ne mogu zamijeniti nutrinu čovjeka. Sva izvanjska pravila, zakoni i dogme imaju svrhu da razjasne nutarnji glas čovjeka i razlikuju duhove.

Za koga su sakramenti? Oni su treće sredstvo ozdravljenja. Sakramenti nisu instrumenti za discipliniranje nego pomoć za čovjeka na prekretnicama i u slabostima života. Pružamo li sakramente ljudima koji trebaju novu snagu? Mislim na mnoge rastavljene i ponovno oženjene parove, na patchwork-obitelji. Njima je osobito potrebna potpora.

Crkva zastupa nerazrješivost braka. Milost je kad brak i obitelj uspije. Kada se supružnici slažu i međusobno se podupiru. Kad imaju djecu i kad ih odgajaju za zrele i hrabre kršćane. Kršćanske se obitelji odlikuju snagom da izlaze ususret onima koji su u nevolji s obzirom na odnose ili na odgoj.

Način kako se odnosimo prema patchwork-obiteljima, odražava se na generaciju djece. Neku je ženu napustio njezin muž i ona pronalazi novog životnog partnera koji prihvaća nju i njezinih troje djece. Druga ljubav uspijeva. Ako tu obitelj diskriminiramo, onda nije samo ona nego će i njezina djeca biti odbačena. Ako se roditelji u Crkvi osjećaju isključenima ili ne dožive potporu, Crkva gubi sljedeću generaciju.

Prije pričesti molimo: "Gospodine, nisam dostojan da uniđeš pod krov moj nego samo reci riječ i ozdravit će duša moja." Znamo da smo nedostojni i da svojim učincima ne zaslužujemo ljubav. Ljubav je milost. Ljubav je dar. Poziv da idemo na pričest i primimo kruh s neba upućen je onima koji traže i koji su potrebni. Nije to neko dodvoravanje nego svjesna ponuda Crkve, znajući da kod Boga ništa nije nemoguće.

Pitanje da li rastavljeni smiju ići na pričest trebalo bi obrnuto postaviti. Kako Crkva može pomoći snagom sakramenata ljudima čiji su odnosi u teškoćama ili nisu uspjeli?

Što Vas osobno zaokuplja?

Crkva je dvije stotine godina zaostala. Zašto se ne miče? Bojimo se? Strah umjesto hrabrosti? Nije li vjera temelj Crkve. Vjera, pouzdanje, hrabrost.

Star sam i bolestan te upućen na pomoć drugih ljudi. Osjećam ljubav dobrih ljudi oko sebe. Ta ljubav je jača od beznađa koje me katkada spopada s obzirom na Crkvu u Europi. Samo ljubav prevladava umornost. Bog je ljubav.

Imam pitanje za te: Što ti možeš učiniti za Crkvu?

(Preuzeto s internetskog portala: Münsteraner Forum für Theologie und Kirche. Kardinal Carlo Maria Martini, isusovac, profesor biblijskih znanosti, umro je 31. kolovoza 2012. u 85. godini života. Dvadeset i tri godine (1979.-2002.) predvodio je Milansku nadbiskupiju te bio jedan od kandidata za papu na posljednjoj konklavi).